

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VOSSEVANGEN I NORGE. — EFTER FOTOGRAFI. (Se sid. 437).

20:DE ÅRG.

DEN 13 APRIL 1919

N:o 28

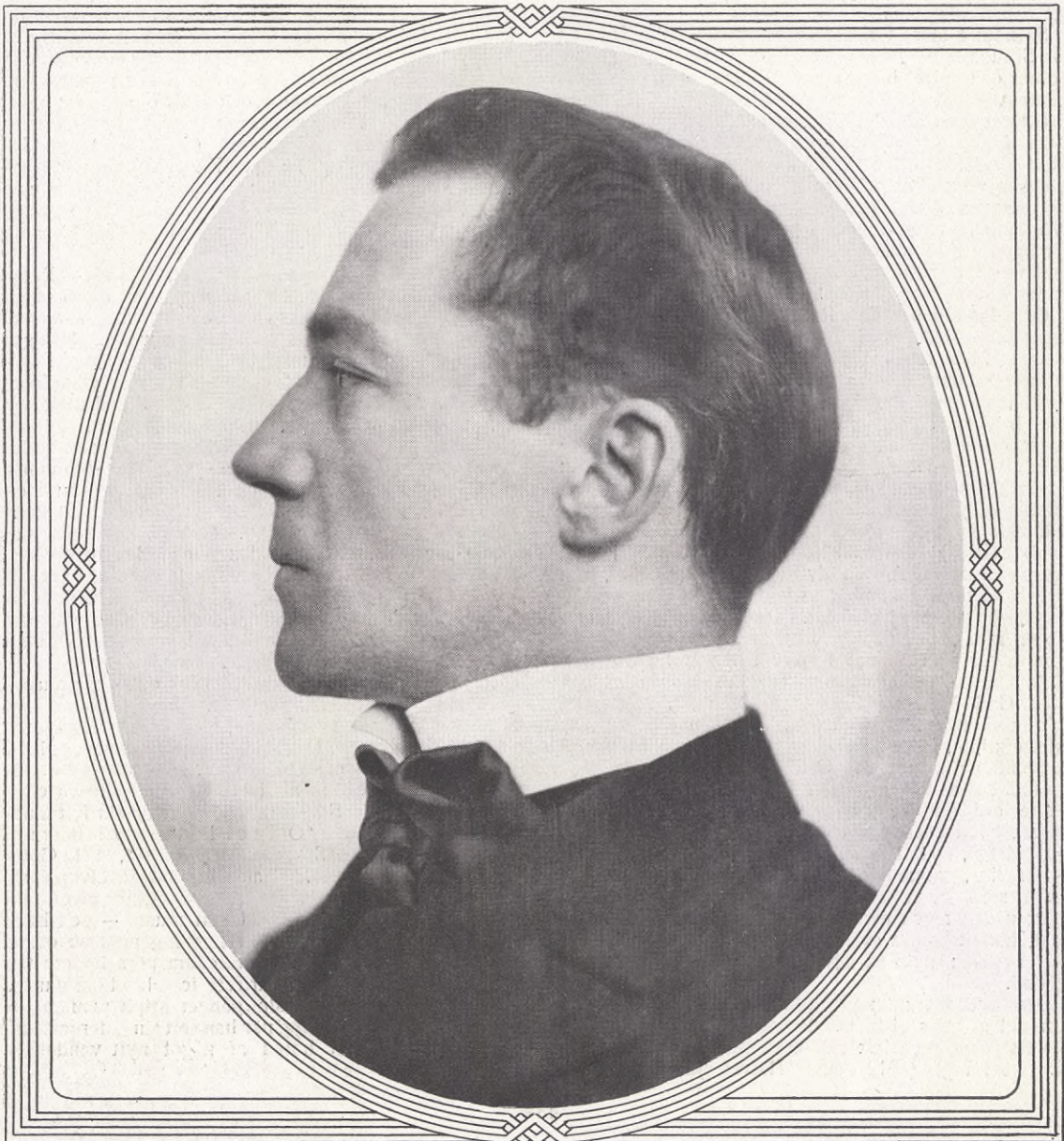

Foto. Jøger, Sklm.

Ture Rangström

Klisché: Bengt Nilversparre.

Om ungefär en månad uppföres i Stuttgart för första gången en ny svensk opera, "Kronbruden" af Ture Rangström. Dess text är i det närmaste ordagrannt de fyra första akterna af Strindbergs skådespel med samma namn. Man kan alltså på förhand veta sig stå inför ett verk, som åtminstone till sin dramatiska innebörd är af ovanlig halt, och de brottstycken af dess musik, som vid ett par tillfällen utförts i Stockholm, ha enligt allmänt omdöme vittnat om stark musikalisk intensitet. Så mycket större blir då skammen för vårt land, att dess enda, af nationen understödda, operascen låter utlandet och till och med det för närvarande i alla afseenden betryckta Tyskland göra den ungsvenska tonkonsten en tjänst, som det varit Stockholmsoperans enkla plikt att bevisa den. I den kritik mot operaledningen, som på senaste tiden med större eller mindre skärpa bedrivits i Stockholmspressen, har också behandlingen af Rangströms "Kronbruden" intagit en mycket framskjuten plats. Partituret har i öfver två år varit inlämnadt till Operan utan att något som helst afgörande träffats, huruvida man kunde taga ett uppförande af detta verk till närmare öfvervägande.

Så kom i mars förlidet år den konstnärlige ledaren för Stuttgarts berömda opera, Max Schillings till Stockholm, och blef bekant med några af Rangströms kompositioner, däribland just "Kronbruden". Han tog partituret med sig vid sin återresa till Tyskland, och efter fjorton dagar kom telegram, att Stuttgart operan ville förvärfva rätten till första uppförandet af det nya svenska musikdramat. Nu ha repetitionerna inträdt i sitt sista stadium, och om inga inre oroligheter i Würtemberg lägga hinder i vägen, kommer i maj en för ögonblicket under oerhörd svåra arbetsförhållanden verkande tysk operainstitution att framföra Rangström—Strindbergs "Kronbruden".

Och därmed har Ture Rangström blifvit dagens man inom det svenska musiklifvet som för närvarande ingen annan. Men icke allenast genom denna yttre tillfällighet, som just nu låter honom träda fram för världen på en af Tysklands mest ansedda operascener, står han så i förgrunden. Han är äfven hufvudet högre än allt folket, och sedan ungefär ett år har han definitivt kämpat sig fram i främsta ledet af våra nu lefvande tonsättare och står bland dem som den originellaste och märkantaste gestalten.

Redan med sin första orkesterkomposition, "Dityramb" (1910) fann han toner, som ej förr ljudit i svensk tonkonst. Af den idyll och sentimentalitet, som dittills så godt som utan undantag burit den svenska musiken, fanns ej ett spår. Den visar i stället mot andra ideal, och skulle man söka någon samtidig kompositör som kunnat inspirera den stolta trumpetmelodi, i hvilken stycket mynnar ut, så vore det dansken Carl Nielsen. Korthet och klarhet, viljestyrka och kärhet känneteckna den. Därtill en hänsynslös lidelsefullhet, som inte låter trubba af sig till några konventionella former. Och skulle man vilja ange karaktären af hans musik, kan man knappast finna bättre ord än de, hvarmed han en gång besvarade frågan, hvad svensk musik borde försöka ge: "Mycket gråsten, — tall och gran i taggade, mörka sträckor — en ljus, vemodigt skimrande målaridyll, en röd stuga med hvita knutar — långa vinternätter, korta solskensdagar och mycket, mycket gråsten". Intet af vekt, kärlekskrankt svärmeri, utan hård och fast som den svenska naturen själf, intensiv och stämningsmättad.

Den svenska naturen gäller också uttryckligen en stor del af hans alstring. Redan titlarna till några orkesterstycken ange det: "Ett midsommarstycke" (1911), "En höstsång" (1912) och "Hafvet sjunger" (1913).

Och i tvenne sångcyklar till texter af honom själf, "Hafvets sommar" och "Notturmo", besjunger han den svenska skärgården och dess haf. Äfven i hans tonsättning af Runebergs "Idyll och epigram" förekomma många visor, som äro mer eller mindre fullständigt ställda på naturskildring. Men Rangströms naturskildring är ej af det gammalmodiga slaget, som söker med musik härma en mängd naturljud. Hvad han vill ge, är stämningen, så förtädat och intensiv som möjligt. Och den stämning han söker icke det "vackra" och smånäpna utan vidtäckande storhet.

Storheten i konsten söker han också förverkliga i sin cissmollsymfoni, "August Strindberg in memoriam". Ett värdigare motiv än den stora människan, segaren och heroen, finnes icke för någon konst. Denna symfoni bär också med rätta Strindbergs stora namn. Den uttrycker musikaliskt något af det lidelsefulla känslolifvet, hvarigenom mänsklighetens föregångsmän höja sig öfver oss andra stackare.

För att fullständiga uppräknningen af Rangströms kompositioner må ännu nämnas de båda orkestersviterna "Intermezzo drammatico" och "Divertimento elegiaco", en ballad för piano och orkester, en stråkkvartett, kallad "Ein Nachtstück in E. T. A. Hoffmanns Manier", en svit för violin och piano "in modo antico" samt en del preludier för piano. Hans romanskomposition är ytterst rikhaltig och torde omfatta ett halftannat hundratal nummer. Däribland må särskildt framhållas balladerna "Holländaren" (Strindberg) och "Jubal" (Ernst Josephson) samt "Kung Eriks visor" (Fröding). Utom "Kronbruden" har han komponerat ännu en opera, en enaktare, "Middelalderlig" efter Hugo Drachmann. I sanning ingen ringa produktion för en man, som står i sitt trettiofemte år!

Frånsett den osvikliga säkerhet, hvarmed Rangström i sin musik förstår att fånga och uttrycka en stämning är det mest framträdande draget i hans komposition en ovanlig melodisk schwung. Han ger inga melodistumpar, utan hans musik spänner i väldiga melodiska bågar öfver långa sträckor af kompositionen. Måhända sammanhänger detta med, att Rangström såsom utöfvande musiker är sångare. Sångaren har ju genom andhämtningen en mycket intim känning med fraseringen af en sång. Han förnimmer med hela kroppen, hur ton fogas till ton, hur den melodiska linjen stiger och faller, laddas med kraft och utlöses i ett mjukt fall. Och då hela den moderna musiken, allt från Mozart och Beethoven hvilat helt på instrumental grund, ligger det nära till hands att förmoda, att den egendomliga melodiska kraften Rangströms musik har, frammanaf att han är sångare i motsats till andra komponister, som utan undantag äro instrumentalister.

Rangström har äfven ingripit i det offentliga musiklifvet såsom musikskriftställare. 1907—09 var han Svenska Dagbladets musikkritiker och öfvergick sedan till Stockholms Dagblad, som han lämnade 1914 efter en konflikt med ledningen, som icke ville tillåta sin medarbetare att i ett visst fall skriva efter sin öfvertygelse. Senare har Rangström skrivit innehållsrika uppsatser i "Ord och Bild" samt sänder nu mera musikbref, "Stockholmsrapsodier", till Göteborgs Handelstidning. Hans herravälde öfver språket är högst ovanligt — därom vittna äfven de dikter, till hvilka han själf satt musik — och hans bildrika och saftiga uttryck i förening med en ovanlig logisk skärpa och tankerikedom göra honom till en utmärkt stilist. Han skrifer icke blott om musik. Han har äfven upprepade gånger gripit pennan till temperamentsfulla inlägg, när han sett sin fädernestads Stockholm, skönhet hotad af något nytt vandaliseringsprojekt.

Bland den falang yngre svenska författare, som under de senaste åren tillvunnit sig den litteraturintresserade allmänhetens sympati och erkännande, är det namn, som signerar vår berättelse "Kujonen" ett af de starkaste och kanske det till hvilket de största förhoppningarna knytas.

Fredrik Persson är född i Gunnarskog i Värmland på gränsen mot Norge och finnskogen den 16 april 1880 och tillhör en gammal bondesläkt, som brutit byggd i dessa trakter. Efter att haiva studerat vid allmänt läroverk genomgick han landbrukskola och fortsatte därefter under ett par år sina jordbruksstudier i Danmark.

Det var dock icke åt faderne-ryket han skulle komma att ägna sina krafter. Hemkommen till Sverige blef han journalist, försökte sig därunder äfven som författare, gjorde utländska studieresor och ägnade sig efter hand helt åt författarskap. Redan hans debutarbete, "Hycklare", väckte uppmärksamhet. I konstnärligt hänseende omoget och svagt uppbars det dock af den flammande indignation, som genomglödade det. Arbetet, hvilket behandlade sociala spörsmål, följdes af en rad närbesläktade skildringar, hvilka röjde en raskt fortskridande mognad och präglades af en allt säkrare formgifning. I egentlig mening slog dock Fredrik Persson igenom först med berättelsen "Syndare", hvilken utkom 1915 och lade

FREDRIK PERSSON.
Författare till den med stort beröm omnämnda "Björnhytan", mångårig medarbetare i H. S. D., lämnar nedanstående förträffliga skildring

grunden till hans genom senare arbeten ytterligare befästade anseende som en af vårt lands främste hembygdsbildare. Med denna berättelse finner han sitt rätta arbetsområde, han rör sig på känd mark, han aflyssnar och skänker oss ödemarkens hemlighetsfulla stämningar, gör oss delaktiga af dess naturmystik, väcker vårt intresse för de människor, som där lefvat och lidit.

Efter "Syndare" hafva i rask följd kommit berättelsen "Modalspresten" (1915), romanerna "Väckelsen" (1916) och "Ofreden" (1917) samt slutligen romanen "Björnhytan", hvilken torde få anses som hans starkaste verk hittills. Till hösten kommer att af hans hand föreligga ett stort arbete i två delar "Tidens gestalter",

Fredrik Persson har rönt den för våra yngre författare icke alltför vanliga framgången att uppmärksammas äfven utanför vårt lands gränser och har som ett påtagligt bevis härpå sett flertalet af sina ypperliga hembygds-

skildringar öfverflyttade till främmande språk. — I likhet med de flesta af vårt lands framstående författare tillhör Fredrik Persson vår tidnings medarbetarstab. Utom den berättelse "Kujonen", vi för dagen införa, vilja vi erinra om en del andra skildringar, hvilka vi framlagt för våra läsare "Ovädersnatten", "Vid gränsen" m. fl.

KUJONEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF FREDRIK PERSSON.

INGEN människa i Edsdalen förundrade sig öfver att Jonas Mon, dalens och socknens rikaste och mest ansedde bonde, ville hålla ett gille som skulle minnas i åratel den dag hans enda dotter firade sin förlofning med länsman Brede.

Länsmannen hade nämligen länge betraktats som ett synnerligen godt parti. Inte nog med det att han var ansedd som en både klyftig och dessliques förmögen man som genom processer och allehanda uppdrag samlat tusen efter tusen, utan sedan länge hade det bifvit sagdt man och man emellan att ingen talade ett finare bokspråk, ingen var ståtligare när han kom sättande i uniform och ingen var mera stolt och manlig än denne länsman. Ortens konditionerande folk — såväl prästens som kaptenens — hade näppeligen haft något egentligt emot att få Brede till svårson, men han hade nu föredragit Ingeborg, Jonas Mons dotter.

Nåja, nickade man emot hvarandra där i dalen när det blef sport att länsmannen åkte allt oftare till Mon och allt oftare sågs i sällskap med dottern där — detta var väl ingenting just att förväna sig öfver — Jonas var rik, ägde skuldfrå gård, ofantliga skogsvyder och otaliga tusen ute på bygden och mer än en hade under årens lopp funderat på Ingeborg, som väl knappast kunde kallas ung längre, närmare trettio som hon var, men som ännu var rundkindad och klarögdd som för tio år sedan. Ånej det var nog ej

rikedomen i främsta rummet som lockade! Så menade mer än en. Ingeborg Mon var synnerligen värd att äga för sin egen skull, ty ingen i bygden var sådan som hon. Se bokligt vett hade hon fått inhämta; hållits i stadsskolor år efter år och vistats ute i världen och fått lära både ett och annat — kunde brodera rent förunderliga ting, sy den finaste söm och bygga krokoner och baka som den värste konditor.

Om hon höll af denne Brede?

Ja, den som undrade på detta var mer än inskränkt. Naturligtvis gjorde hon det! En man sådan som denne! Länsman med blanka knappar och band omkring mössan, ansedd och iik. Och stark som en jätte, och modig som en björn.

Modig? undrade en och annan som ej närmare kände till Bredes otaliga bravader, på marknader och auktioner, där han skilt slagskämpar åt med käpp eller sabel och där han anhållit i lång utan skon-samhet. — Jo, länsmannen var modig om någon var, blef det försäkradt. Och det blef berättadt de förunderligaste historier om hans mod och dödsförakt.

Dessa historier berättades äfven i dag när det ståtliga gillet hölls på Mon — och mer än en kunde stanna och icke utan afund se den feta röken som oafbrutet bolmade upp ur Mongårdens skorstenar.

Jo där var nog gille om det någonsin varit! Allt hvad bygden hade af storbönder och herrskapsfolk hade fått skriftlig inbjudan att infinna sig för att hedra fästen med sin närvaro. Prästens och doktors, kaptenens och fogdens — alla hade de i den blanka

Forts. å sid. 438.

Fotos. Nilsson, Kristianstad.

ETT AF DE FRÅN TYSKLAND INKÖPTA AEROPLANEN LANDAR VID KRISTIANSTAD.

1. Löjtnant U. von Segebaden, medföljde som kartläsare och vägvisare;
2. Föraren å den i Hvitemölle landade maskinen Marschall v. Bieberstein;
3. A.E.G.-ingenjören Schwandt, förare å ofvanstående maskin.

Tre aeroplan, tillhörande den flottlåg af bombardemångsflygare, som af svenska staten inköpts i Tyskland, och som skulle föras luftvägen till Sverige, startade den 28 mars från Berlin med Kristianstad som mål. Här skulle nämligen svenska flygare från Malmslätt vara tillstades för att för svenska statens räkning öfvertaga maskinerna. Vädret var synnerligen ogynnsamt med hård byig vind samt dimma. På grund dels häraf, dels af in-

Forts. å sid. 447.

Fotos. Ohm, Malmö.

MALMÖ BRANDKÅR
FIRAR 25-ÅRSJUBILEUM.

Öfverst: Brandkåren å högtidsdagen.

Därunder: Medaljörerna. Fr. v.: Korpralerna Sandkvist och Tidholm, löjtnant Ohlsson, brandchefen frih N. Djurklou, sergeant Sundell, maskinist Lagergren, korpral Boklund.

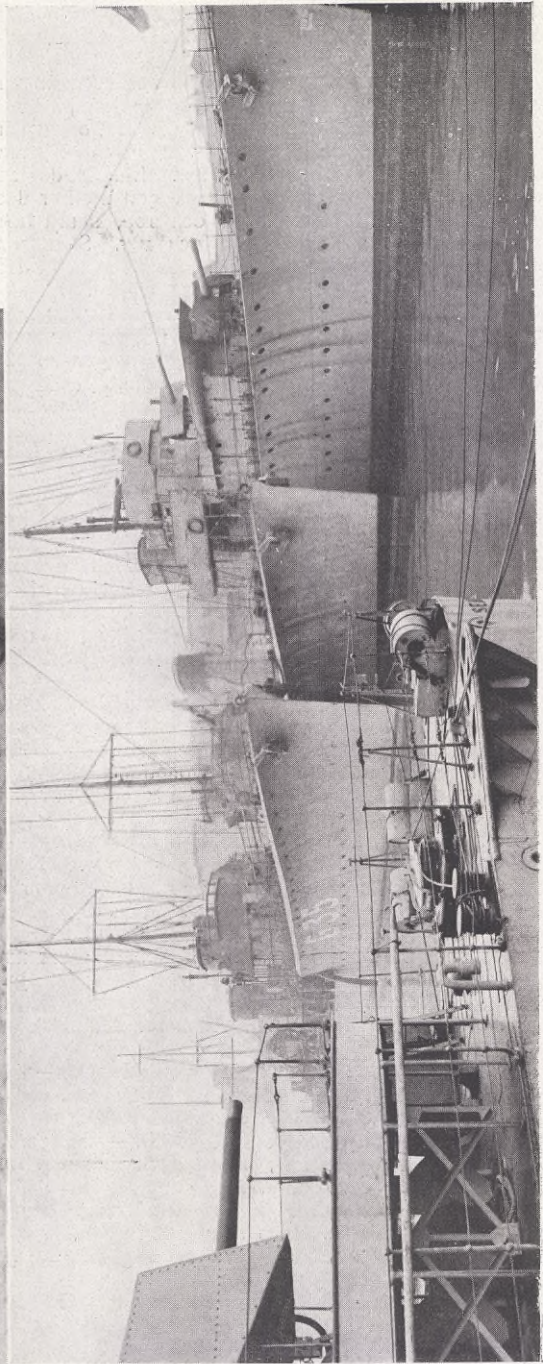
Text å sid. 447.

Under de senaste åren ha stora *interskandinaviska kommissioner* förberedt ett omfattande samarbete på den sociala lagstiftningens område här i Norden. Dessa kommissioner ha dels på grund af den allmänna bostadsnöden som råder i de nordiska länderna, dels på grund af att de för sitt viktiga arbete behöva lugn och ro förlagt sina sammankomster till härför lämpliga större turisthotell på landsbygden långt bort från storslädernas larm och oro. Den nu samlade *interskandinaviska försämringskommissionen*, hvilken är sysselsatt med att utarbeta förslag till gemensam lagstiftning på försäkringsväsendets område, har sålunda till plats valt *Vossevangen* i Norge, under fredens dagar på grund af sin härliga natur-målet för en stark och oafbruten turistström.

SKANDINAVISKA FÖRSÄKRINGSKOMMISSIONEN SAMMANTRÄDER I VOSSEVANGEN (se bild å sid. 435.)

Fr. o. sittande: Hjäradshöft K. Heritz (Sverige), dir. E. Waidin (Finsk kommittéordf.), prof. F. Stang (Norsk kommittéordf.), prof. C. Torp (Dansk kommittéordf.), aktuarie A. Palmström (N.) dir. C. A. Ivarson (D.), Stående: Sekr. Gatz (N.) dir. C. Hansson (N.), ass. Bugge (N.), dir. J. Pedersen (D.), ass. Benitzen (D. sekr.), prof. E. Piragmén (S.), höstieressabi N. H. Baete (D.), adv. A. U. Lassenius (F.), dir. H. M. Reiter (F.), hofr-not. G. Palmeberg (F.), hofr-not. G. Palme (S. sekr.)

Vidst bild: SEX ENGELSKA TORPEDJAGARE SOM ÖFVERFÖRT 26 MILJONER KR. I GULD TILL KRISTIANIA.

Forts. fr. sid. 435.

novemberdagen åkt efter den tillfrusna Storsjön mot Mon. Och man hade erfarit det Jonas köpt hem anse- nliga kvantiteter med flytande varor.

Från norr kommer en isande vind när skymningen bryter in. På båda sidor om den breda Storsjön som faller ut i den kokande och larmande Edsforsen stå mörka åsar ofvanför den öppna bygden som böjande streck emot den månblanka himlen. Ljus tändas så småningom i dalens gårdar och på sjön myllrar det af uppsluppen ungdom. Hojt och rop, skratt och visor eka emot åsarna fjärran och när. Skridskor skära hvita streck i den svartblanka nyisen och i det hvita månskenet glida mörka gestalter af och an under det fioler och dragspel gnälla — Fast man inte befunnits värdig att närvara vid gillet på Mon, fanns väl knappast någon anledning att gå trumpen en så- dan välsignad kväll, menade man allmänt.

En enda gick dock allvarlig och sällan yttrade han något —

Nåja Elias var ju också något för sig. Ingen i Eds- dalen var som han.

Feg! yttrade en och annan själfmedveten ungarl när Elias Kruses namn blef nämndt. Deltog han nå- gonsin i ett slagsmål så som de andra gjorde — eller hade han utmärkt sig på något ögonenfallande sätt vid ett eller annat tillfälle så som de andra gjort. Ånej, ingen kunde säga det! — En tålig slitare, en tigare och träl, denne Mo-bondens fördräng som så långt någon kunde minnas varit i dennes tjänst och bröd.

Hvem han var och hvarifrån han ursprungligen kom- mit? kunde en och annan främling undra som såg den inbundne mannen med de svarta kattögonen som gick där ensam utan att deltaga vare sig i dans eller slagsmål, dryckesgillen eller nattliga äfventyr hos den kvinnliga ungdomen.

En bortbyting, blef det svaradt — eller åtminstone en som hade främmande blod i sina ådror. Hvem fadern var visste ingen, men mor hans hade åtmin- stone de gamla i dalen känt mer än väl, gunås så visst! Marit Kruse hade varit bygdekänd för sitt anstötliga lif. Men hon dog då som väl var när gossen föddes, dog på Mon, dit hon släpat sig sjuk en höstkväll när stormen jagat med bullrande kast genom den kolmörka dalen och öfver den fräsande Storsjön.

Gossen, som föddes, fick stanna på Mon, blef vall- gosse först och lilldräng sedan och han hade nu under de senaste åren så godt som ensam och på eget ansvar passat gårdens drift och otaliga sysslor. — Ty ägaren själf hade annat att passa, så upptagen som han var af allehanda hedrande uppdrag.

Elias Kruse hade sällat sig till den larmande ung- domen nere på isen denna månblanka kväll, ty han tyckte att hans kammare däruppe å gården blifvit dubbelt unken och trång.

Ånej — han hade aldrig, det tog han Gud till vittne på, gjort sig några förhoppningar. Hvilket väl också skulle ha varit det löjligaste af allt löjligt! Men Ingeborg hade uppfostrat honom alltifrån barn. Hon hade lekt tillsammans med honom och suttit hos honom i skogen när han vallat i långa tysta som- mardagar och berättat de underligaste historier för honom, och han hade lyssnat till med gapande mun och blanka ögon. Och hon hade under många år skyddat honom, manat bort de onda makterna inom honom, dessa som allt som oftast gjort sig påminda när han tyckt sig vara fattigare och mera öfvergifven än nå- gon annan människa. Nej ingen hade det så svårt som han. Ingen hade det värre än den som måste kämpa emot sig själf, sitt blod, sitt arv, sina böjelser, dagligen och stundligen! Men han hade segrat intill denna dag; han kunde gå med rak rygg och se alla

i ögonen, ty ingen människa kunde ha något annat än godt att säga om den som bar på en tyngre börda under slitsamma dagar och varna nätter än någon annan och detta utan att svikta. Men det var hennes förtjänst att det gått som det gjort — hennes — hen- nes och ingen annans.

Detta sade sig Elias äfven i dag när han gick bland de andra unga, nerböjd och med en dof hopplöshet innerst inne.

Jo, jo, nu var det väl slut, förbi! Till jul stod bröllopet och hon skulle flytta, långt, långt härifrån — en mil, kanske två, han visste ej så noga. Och han skulle bli ensam, tusen gånger mera ensam än han någonsin varit. Och det förfärligaste af allt: han skulle digna under sin ärfta börda, när han ej dag- ligen såg henne, ej hörde henne och såg hennes ljusa blick, som gifvit honom mod att kämpa och lefva som en ärlig man.

I Mogården äro alla fönster klart upplysta och innan- för dessa röra sig oafbrutet mörka skuggor. Middagen som varat både i en timme och två var äntligen förbi och nu drog man sig visst tillbaka för att hvilat eter bordets ansträngningar. — Ungdomen nere på isen hade erfarit det prosten talat och att länsmannen svarat och att fästmöns far knappast kunde kallas nykter när han stigit upp från bordet.

Men plötsligt fick man annat att tala om.

Backen ner mot sjön vimlade af välklädda män- niskor, män och kvinnor, mest ungdom.

Nej detta hade då ingen tänkt sig: skulle gilles- folket också åka skridskor eller —. Jo, det hade sin riktighet! Länsmannen kom tillsammans med sin blossande fästmö och efter det lyckliga paret följde många andra. Och några minuter senare sjöng den svarta nyisen under glidande klungor under det att skratten ekade i den blanka kvällen.

Ja isen var säker — inte tal om annat! Såvida man inte kom Edsforsen allt för nära. Ofvanför denna var vattnet aldrig, icke ens under de strängaste vintrar, tillfruset och där ofvanför hade det händt mer än en gång under årens lopp att oförvågna drunknat.

Länsman Brede åker tillsammans med sin fästmö. Han är inpälsad såsom hon och hans äthävor äro i dag mer än vanligt utmanande och själfbelättna. De båda hålla sig mest för sig själfva, åka än vid sidan af hvarandra, än jagande hvarandra under skratt och glam.

Plötsligt skär ett förtvifladt nödrop genom det till- tagande larmet.

Herre Gud hjälp oss, blef det hviskadt — en män- niska har gått ned sig och ligger och kämpar för lifvet. Allt hade i hast blifvit dödens stilla. Ingen ropade längre, ingen skrattade, fioler och dragspel hade tystnat och en fruktansvärd ångest hade gripit alla. Så skulle Storsjön redan kräfvat sitt ärliga offer, d tta som han kraft genom mansåldrar. Öfver isen och kring de lamslagna människorna som sprungo rådvilla hit och dit svepte den isiga nordanvinden med fördubblad kraft och allt emellanåt försvann den blanka månen bakom drifvande skyar.

Men blott för ett ögonblick rädde tystnad. För- lamningen vek och efterträddes genast af en rådvill upphetsning. Som en isande il drog den undererrät- telsen öfver isen och vidare upp emot de upplysta gårdarna under de sofvande åsarna på båda sidor om sjön att den som i dödlig ångest ropade på hjälp — hjälp! hjälp! inte var någon annan än Ingeborg Mon. I besinningslös lek med sin trolofvade hade hon när- mat sig forsens och försvunnit i en vak.

En upphetsad man kommer farande. Det är Brede, länsmannen, som vikit undan i tid och räddat sig.

Han är blek, kan man se i månskenet, och hans röst är underligt hes.

— Finns här någon som kan hjälpa — hjälpa! — Hör ni ingenting. — Hör ni ej nödroppen! Han vacklar hit och dit som en drucken och han fäktar vildt med armarna.

Hjälpa, hjälpa, blef det mumladt. Jo, alla ville — men på hvilket sätt —. Alla, män såväl som kvinnor, spridde sig ut öfver isen och närmade sig den öppna vaken, där ett ljusst hufvud allt emellanåt kunde skymtas.

— Hjälp — Hjälp — allt svagare blefvo nödroppen, allt mera hesa.

— Skaffa båt! blef det ropadt — linor, stegar, brandhakar! Något måste göras. — Men ingenting blef gjort.

Ändtligen ser man ett par män med en lina emellan sig krypa fram emot vaken. Men de vända igen. Nej detta var ogörligt — isen var knappast tumstjock och den brast, brast oafbrutet —. Utan båt var det hopplöst — och alla båtar lågo uppdragna i skjulen eller nerfrusna.

Allt svagare blef nödroppen och till sist förstummades de helt och hållet.

Länsmannen var utom sig af upphetsning och raseri. Han grät och han svor omväxlande. Allt ville han gifva om de kunde rädda hans fästmö! Han var rik. Hundraden, tusenden ville han ge den som vågade lifvet sitt för den som nu försvunnit i det svarta djupet.

Men ingen ville, ingen. Det var hopplöst och bättre att en gick under än att flera gjorde det.

Allt fler och fler strömmade till ifrån gårdar och vägar. Ty nödroppen hade hörts vida och med isande förfäran hade man rusat ut på isen för att se om något kunde göras. Men man stod allt fortfarande rådvill, och man tröstade sig med att sjön ju i alla fall skulle ha sitt offer.

Då banar sig plötsligt en halfnaken man fram genom den upphetsade hopen.

Alla kände honom. Det var Elias Kruse, kujonen och tigaren — och man skakade medlidamt på hufvudet —. Vanvett! blef det ropadt — självmord! Och förresten nu var det försent. Ingen af kvinna född kunde frälsa den som sjunkit för sista gången.

Men Elias låter ej afskräcka sig, lyssnar ej till ropen och varningarna. Han lägger sig ner och kryper fram efter den buktande isen under det att han skjuter en stege framför sig. Hans läppar äro hårdt sammanpressade —. Här gällde ej ett lif utan två, malde det oafbrutet, oafbrutet i hans hufvud. Dog Ingeborg, måste han själf dö, måste han själf andligen gå under. Så skulle blodsarfvetys tunga och förfärliga börda tynga ner honom och ödelägga honom fullständigt. Han måste rädda henne för att rädda sig själf.

Länsmannen grät och hoppade rundt på isen. — Om det varit en annan och inte denne kujon! Men detta var hopplöst. En som aldrig utmärkt sig på något sätt — en mes, en fåne närmast.

Askådarna stodo i det blanka månskenet och gifvo akt på den ensamme mannen därute på isen. Och alla fröso af spänning.

Allt hade åter blifvit dödstyst; endast vinden hvisslade ner genom dalen och Edsforsens sjöng hotande doft som den gjort genom årtusenden.

Skulle han lyckas? Gud var de dårars förmyndare. Och man hade då hört talas om underverk.

Nu reser han sig upp. Står ett ögonblick och stirrar i den svarta vaken. Rifver så af sig skor och tröja och står i det närmaste naken därute. Höjer så armarna och dyker på hufvudet ner i det blanksvarta vattnet.

Ett sorl af beundran susar genom den bidande mängden. Månen glider för ett ögonblick bakom en sky och vaken därute försvinner i den gråa skymningen. Men när den åter blir synlig, ser man ett hufvud invid iskanten. Men det försvinner genast igen! Man nickade emot hvarandra och man hviskade lågt med

darrande läppar: Detta var första gången; kom väl upp igen — en drunknande visar sig tre gånger innan han försvinner på allvar. — Ja, Gud vare deras själar nådig!

Länge ligger vattnet blankt; så ser man åter ett hufvud — och omedelbart därpå ännu ett.

Ett sorl af förvåning bredde sig öfver isen. — Hade han lyckats — hade han förmått det ingen annan ens försökt.

— Håll dig uppe blef det ropadt; nu kom hjälp! Ett par unga män kröpo ånyo ut på isen; de hade ett tåg med sig det de gång efter annan sökte slunga ut till den som låg och kämpade ute i vaken. Men de lyckades inte i sina bemödanden.

Ja, så fanns då väl ingen hjälp! De måste dö, måste sjunka.

Plötsligt lägger man märke till att Elias Kruse söker bemäktiga sig stegen för att hålla sig flytande. Men den glider undan honom —. Ånej det fanns väl ingen hjälp! Till och med Brede hade uppgifvit hoppet; han hade sjunkit samman på isen i sin varma päls och hela hans välfödda kropp skälde af snyftningar. Många vände sig bort och ville ej se mer. Nu skulle de båda sjunka för alltid — sjunka, sjunka för att hittas igen frampå försommaren nedanför Edsforsen.

Men nu hände något underligt — något som till en början fyllde alla med ömkan, men så småningom med jubel och beundran. Den tiggande kujonen var nog ingen kujon, utan en hjälte, en man hvars make ej fanns i Edsdalen. Skulle han lyckas äfven i detta, då var han mer än människa. Alla som med stegrad spänning följde hans rörelser, lade märke till att han börjat slå sig fram genom isen för att nå ut till öppet vatten ofvanför forsen. Lyckades han genomtränga isen med den som han räddat, då voro de båda frälsta! Ty väl i öppet vatten, kunde han obehindradt simma mot närmaste strand.

Med krasande ljud som hördes vida omkring sprängdes isen framför den simmande mannen. Hans knutna hand föll taktfast hvar och hvarannan sekund och efter sig lämnade han en bred fåra fylld af drivande isstycken.

Det gick långsamt, men det gick och tillslit sam en man med en medvetlös kvinna på ryggen emot närmaste strand ofvanför Edsforsen, som kokade i doft raseri.

Icke i mans minne hade en räddningsbragd som denna utförts hvarken i Edsdalen eller i bygderna däromkring. Om detta som händt talade man i gårdarna eller hvarhålst man träffades — dag efter dag. Att dyka ner var visserligen i och för sig ej något enastående just — mängen hade gjort det äfven midvinters. Men att slå sig väg ut till öppet vatten efter att ha legat i vaken så länge och i en sådan köld, detta var hjältmodigt gjort och tydde på ej alldagliga krafter.

Den som var minst intresserad och stolt af detta som händt och som spred en viss glans omkring Edsdalen var Elias Kruse. Han var densamme som förut. Gick inbunden som förut, fast han ej längre nämdes hvarken tölp eller kujon.

En dag kom Brede, den öfverlycklige fästmannen, och frågade hvad Elias Kruse begärde.

Begärde — för hvad?

Länsmannen stod hög och myndig, men på samma gång nedlåtande med händerna i pälsfickorna, tuggande på sin cigarr.

Du är alltjämt den samme tölpen — vill du ha panningar eller medalj — eller bådadera; säg ett ord! Nej Elias ville ingenting ha; panningar hade han ej bruk för, ej heller medalj. Förresten, han hade endast räddat sig själf.

— Dig själf — du som vågade lifvet —!

Forts. å sid. 442.

DEN GAMLA VALORDNINGENS SISTA STADSFULLMÄKTIGEPLENUM I STOCKHOLM.

Efter fotograf

Den 31 mars var en märkesdag i Stockholms kommunalrepresentations historia i det att den gamla stadsfullmäktigesammansättningen då höll sitt sista plenum. I den gamla församlingen suttio 62 högermän, 12 frisinnade och 26 socialdemokrater, däraf 5 vänstersocialister. Den nya sammansättningen, som den 1 april hade sitt första sammanträde, består af 55 socialdemokrater, däraf 3 vänstersocialister samt borgmästare Lindhagen, 35 höger och 10 frisinnade. Utom syskonparet Lindhagen — borgmästaren samt fru-ken Anna Lindhagen — har församlingen nu äfven ett äkta par, medarbetaren i Social-Demokraten Hjalmar Gustafsson och hans fru Ruth Gustafsson, bekant som frög socialdemokratisk agitator.

BANKIREKTÖR GERHARD MAGNUSSEN. AF STOCKHÖLMS STADS-

Efter Jernstena

Afbild: Sjöberg, Sjöbergpartii

Afbild: Kren. A.-B., omiff. Sjöbergpartii, Sjöberg-Ödy.

Med den socialdemokratiske majoritetens inryckning följde äfven ombyte på ordförandeplatsen, i det att högermannen kammarrättsrådet dr. J. Östberg fick vika för den socialdemokratiske bankdirektören Gerhard Magnusson, för öfrigt mycket populär inom samtliga partier. Hr Magnusson började sin lednadsbana som typograf och har i många år varit medarbetare i samt sedermera redaktör för Social-Demokraten. För några år sedan ingick han såsom en af ledarne för den då med stöd från fackorganisationerna bildade Nya Banken i Stockholm.

FULLMÄKTIGE EFTER DE NYA VALEN UTSEDD TILL ORDFÖRANDE.

Efter fotograf.

af August Strindberg

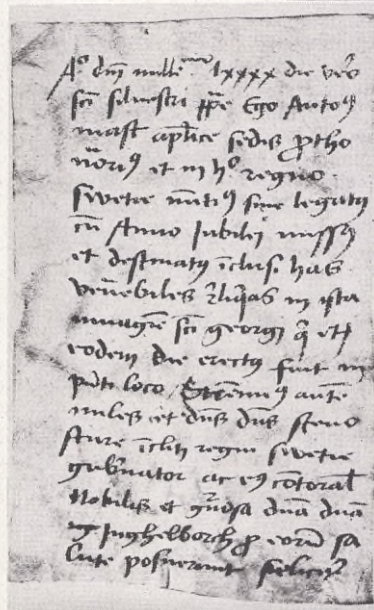
Inom Stockholms vetenskapliga värld har i dagarna inträffat en märklig händelse i det att riksbibliotekarien dr Isak Collijn i K. Biblioteket påträffat en del intressanta medeltidsreliker från — Storkyrkans S:t Görans-grupp. Aug. Strindberg har en gång på 1880-talet, då han tjänstgjorde i Biblioteket, medfört relikererna dit från ett besök i Storkyrkans tornkammare, där han — enligt hvad nu vid förhör uttrönts — lämnats ensam rätt lång tid.

I en år 1881 publicerad tidningsartikel — senare återgifven i "Tryckt och otryckt" — skildrar Strindberg ett besök, som han en morgon i kyrkvaktarens sällskap gjorde på Storkyrkans vind och i kyrkoarkivet i tornkammaren, och huru han bland annat fann en rund träask, innehållande några små fingerlånga dynor af brokad med påsydda pergamentslappar. Strindberg berättar, huru han sprättade upp en af dynorna och i densamma fann en pergamentslapp, som omslöt några i bomull och linne inlindade benskräfvor.

På grund af Strindbergs artikel kom en forskare att ett tjugotal år därefter göra efterfrågan i Storkyrkan rörande den af Strindberg beskrifna relikasken. Vid den undersökning, som då igångsattes, visade det sig emellertid, att en i kyrkans inventarium 1885 upptagen "trädask innehållande lappar af skrudar" och som

T. v.:
STORKYRKANS I STOCKHOLM S:T GÖRAN-BILD MED RELIKGÖMMAN Å BRÖSTET. Storkyrkans berömda S:t Görans-grupp — striden med draken — undergår f. n. en genomgripande restauration under hvilken man bl. a. funnit relikgömmen å bröstskutesket. En af de häri förvarade relikdynorna upptäcktes på sin tid af August Strindberg, som också omnämner fyndet, men därefter har dess äre varit okändt till dess riksbibliotekarien dr Isak Collijn i dagarne återfunnit den i en af K. Bibliotekets gonnior.

T. h.: DEN AF AUGUST STRINDBERG RÄDDADE RELIKDYNAN, som nu återfunnits i K. Biblioteket.

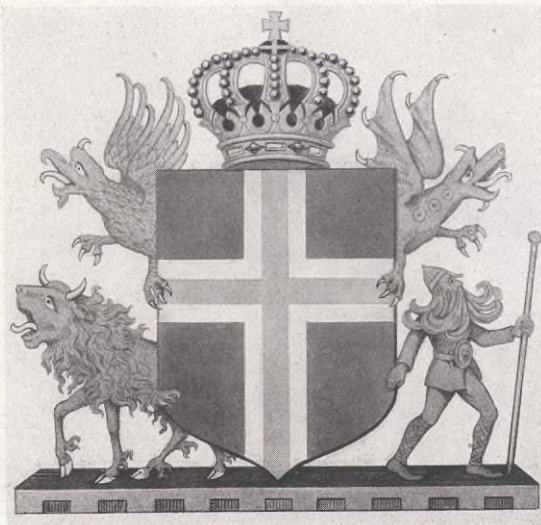

Efter fotograf.
PERGAMENTSSKRIFVELSEN FRÅN ANTONIUS MASTH, påftlig legat i Sverige

säkerligen var identisk med den ask, hvars innehåll undersökts af Strindberg på något sätt förkommit. Detta hade antagligen skett i samband med kyrkoarkivaliernas förflyttning i augusti 1902 från tornkammaren, där de dittills förvarats, till den till arkiv inredda ena sakristian. Vid hållet förhör har framkommit att en af kyrkobetjante lämnat en dylik ask till kyrkvaktarens hustru såsom passande lek sak för hennes

barn. Då de tröttnat på den kastades såväl innehållet som asken på elden. Det som nu påträffats är sålunda allt hvad som finnes kvar af relikererna — genom en åtgärd af Strindberg har det blifvit räddadt.

Af en tillfällighet kom riksbibliotekarien att helt nyligen närmare undersöka innehållet i en låda i ett i hans ämbetsrum på K. Biblioteket befintligt skåp. Där fanns bl. a. en rund pappask, närmast liknande en större pillerask. I densamma fanns en anteckning med Strind-

ISLANDS NYA VAPEN.
Efter originathandling.

bergs välkända handstil, gjord på ett halft brefpappersark, samt därunder en uppsprättad relikdyna, en liten grön sidenpåse, en i vanligt papper inlindad benbit samt den af Strindberg i "Tryckt och otryckt" omnämnda egenhändiga skrifvelsen på pergament af den påflige legaten Antonius Masth. Af Strindbergs anteckning framgår, att han "räddat relikerna från förstöring ur en skrub (arkivet) i Stockholms Storkyrka och deponerat dem i Kongliga Biblioteket". Han tillägger, att de öfriga relikerna voro uppsprättade och beröfvade sitt innehåll, då han år 1880 påträffade dem.

Relikdynan (i storlek 65X30 cm.), utan tvifvel densamma som Strindberg säger sig hafva uppsprättat, är sydd af venetiansk sammetsguldbrokad från 1400-talet i granatäpplemönster. På översidan sitter en med röd silkestråd fasydd pergamentslapp med påskrift: "De Sancto Georgio et Sancto Blasio et Sancto Germano". Dynan är inuti fodrad med linne och bomull; i ena ändan ligger en lös linnelapp, som är virad omkring ett stycke bomull, hvori några ben-skärfvor förvaras jämte ett litet stycke hopvikt papper, hvarpå står skrifvet: "De Sancto Blasio et Sancto Germano Episcopo et Martiribus". Den lilla gröna sidenpåsen är upptill hopknuten med röd silkestråd och innehåller några nästan pulveriserade benflisor jämte en liten pappersapp med påskrift af samma hand som skrifvit den nyssnämnda lappen: "De Sancto Georgio", alltså relikerna af S:t Görans. I ett stycke modernt papper hvarpå Strindberg skrifvit "S. Cyriacus" ligger ett litet benstycke med blankpolerad översida. Det ur historisk synpunkt viktigaste föremålet i asken är emellertid den af legaten Masth egenhändigt skrifna pergamentslappen hvars innehåll lyder i öfversättning:

"I Herrans år 1490 på den helige påfven Silvesters dag (den 31 dec.), inneslöt jag, Antonius Masth, den apostoliska stolens protonotarius och nuntius eller legat i detta Sveriges rike, utsedd och hit skickad med jubelåret, dessa vördnadsvärda relikerna i den helige Görans bild, som likaledes på samma dag restes på sin nuvarande plats. Men den hurtige riddaren och herren, hr Sten Sture, det berömda svenska rikets styresman, och hans maka, den ädla och välborna frun, fru Ingeborg, reste den för sin frälsning i en lycklig stund."

Masth säger sig ha inneslutit de vördnadsvärda relikerna i S:t Görans bild. Detta stämmer också med det verkliga förhållandet, ty i bröstharnesket på Göransstatyn finnes inkomponerad en relikgömma, bestående af ett fyrdeladt rum. Hvert och ett af de fyra rektangulära facken i detta är just af den storleken, att den ofvan beskrifna relikdynan precis passar in i den. Denna relikgömma, som sedan början af 1700-talet varit täckt af ett då tillverkad trälöck, finnes också omnämnd i gamla handlingar.

KUJONEN.

Forts fr. sid. 439.

— För att få lefva ja, svarar den andre, för att slippa sjunka dit jag icke vill.

— Galning, länsmanen ryckte på axlarna. Jo folk hade rätt: denne man var ej klok och att utverka medalj åt en sådan var väl lönlöst — men — något skulle han ha! Länsman Brede ville sannerligen ej stå i tacksamhetsskuld till en sådan.

Här! länsmanen hade knäppt upp pålsen, fått fram plänboken och räckte den andre en sedel. Se här! Så äro vi kvitt!

Nej, de voro inte kvitt — Jo Elias hade tänkt —
— Hvad hade han tänkt?

Fråga länsmanen och be om lof att få komma till honom.

Som hvad?

Som hvad som helst, menar Elias — dräng, den ringaste bland de ringa i hans hus.

Är det för Ingeborgs skull? länsmanen log lågt och spottande.

För min egen skull, länsman — En har följt mig på vägen i alla dessa år och jag vågar ej bli ensam med min tunga börda.

Länsmanen tände en ny cigarr och blåste en rök-sky ut i den stilla luften.

Och detta är den belöning du begär —?

Detta är belöningen, länsman — en som är större än allt annat.

Efter bröllopet fick Elias Kruse följa länsmanen hem.

Men för hvem som ville höra på berättade denne

FYNDPLATS I JÖNKÖPING, hvarest ett stort antal skelettdelar samt äldre mynt anträffats. — Fyndet är anmäldt för vederbörande akademi. — Text å sid. 446. — (Foto. H. Imquist, Jönköping.)

Foto. Åmberg & Prentis, Stockholm.

GUNNAR HEIBERGS "BALKONGEN" PÅ INTIMA TEATERN I STOCKHOLM.
Fr. v: Fru Harriet Bosse, Herrar Carlsten och Lars Hanson.

Gunnar Heibergs berömda skådespel "Balkongen", skrivet redan för ett kvarts sekel sedan och betecknande höjdpunkten af denne författares alstring, framfördes den 1 april för första gången inför Stockholmspubliken. — Föreställningen, hvil-

mark som en stark förälskelse. — "Hvad kan man icke göra", har han tillagt som den äkta fransman han först och främst är, "för den man är förälskad i?"
Nu vet Köpenhamn å sin sida icke hur det tillräckligt skall kunna löna Paul Verrier.

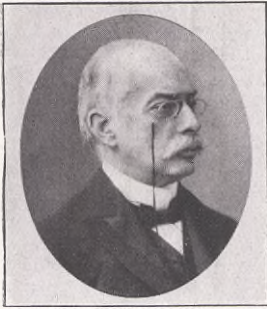
A. H.

ken ägde rum på Intima teatern, karakteriseras af Stockholmskritiken såsom säsongens kanske intressantaste, ehuru väl det utförande det Heibergska mästerverket erhöill icke synes hafva motsvarat de förväntningar man hyst. Ett oförbehållsamt erkännande ägnas dock åt fru Bosses återgifvande af den kvinnliga hufvudrollen.

Vidst. bild: DE DANSKA SYDJYLLÄNDARNE HÄLSAS I KÖPENHAMN VID ANKOMSTEN DIT UR FRANSK KRIGSFÅNGENSKAP. Den franske professorn Paul Verrier, en ifrig förespråkare för Danmarks önskan om återinförlifvande af Sydjylland med moderlandet, hyllas med utomordentlig entusiasm af danskarne.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

G. F. MUNTZE.
F. d. President. — Stockholm.
70 år 13 april.*

C. E. HARLING.
F. d. Öfverkontrollör. — Sthlm.
70 år 10 april.*

G. W. ASCHAN.
Öfverste. — Stockholm.
65 år 9 april.*

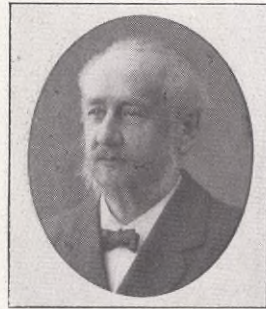
K. H. SCHMIDT.
Öfverstelöjtnant. Disponent.
Månsbo. — 50 år 29 mars.*

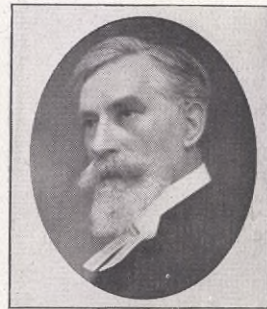
A. L. LINDQUIST.
Nyttnämnd professor vid
Barnmorskeanst. i Göteborg*

G. A. JAEDERHOLM.
Nyttnämnd professor vid Gö-
teborgs högskola.*

G. A. CEDERBORG.
Redaktör. — Saltsjöbaden.
70 år 9 april.*

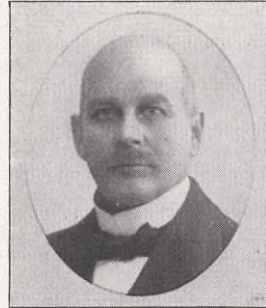
C. V. G. HOGNER.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Nyköping. — 67 år 6 april.*

E. H. SCHULTZBERG
F. d. Tandläkare. — Sthlm.
70 år 12 april.*

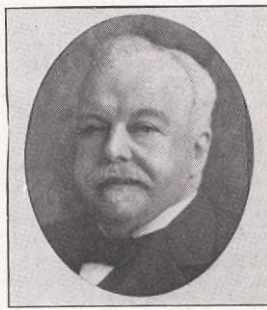
E. CHRISTIERNSSON,
Bruksförvaltare. — Hasselfors.
70 år 8 april.*

J. V. H. BJÖRKMAN.
Fängelsedirektör. — Örebro.
50 år 1 april.*

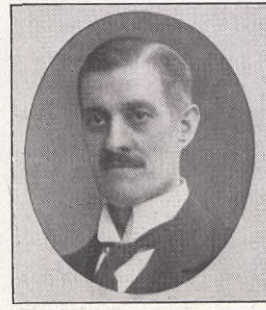
G. H. LIND.
Direktör. — Stockholm.
50 år 14 april.*

E. A. TEGNER.
Grosshandlande. — Stockholm.
70 år 13 april.

W. MELIN.
Direktör. — Upsala.
60 år 5 april.*

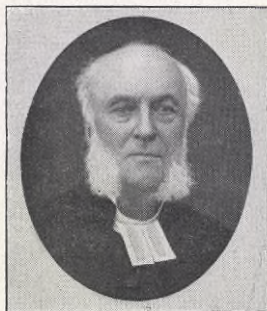

R. CHRISTENSON.
Byggmästare. — Lysekil.
50 år 5 april.*

F. BÖKMAN.
Vicedirektör. — Paris.
40 år 14 april.*

* Data å nästa sida.

O. N. A. ELFMAN †.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Lidköping. — F. 40. † 23 mars.*

A. ANDERSON †.
Direktör. — Tranås.
F. 46. † 22 mars.*

G. F. BESKOW †.
Assuransdirektör. — Sthlm.
F. 56. † 20 mars.*

C. G. NORDSTRÖM †.
Landtbrukare. — Litlelycke.
F. 65. † 27 mars.*

L. P. FRIES †.
Prost. Kyrkoherde. — Was-
sunda. F. 41. † 24 mars.

E. G. R. NAUCKHOFF †.
Fil. dr. — Ultran.
F. 47. † 31 mars.*

G. H. E. STÄHL †.
Öfverste. — Umeå.
F. 68. † 30 mars.*

BLIF
MEDARBETARE
I
HVAR 8 DAG
Herrar Fotografier
appmanas att vid insän-
dande af bilder till H. S. D
icke uraktlåta utsät-
tandet af tydligt fir-
manamn och adress i
respektive fotografier
Endast då angifves
fotografen.

* Data här nedan.

GUSTAF MUNTHE. Stud. 67, jur. kand. 74, v. hfd. 76, aman. i Finansdep. 79, not. i Kammarkoll. 84, kammaråd 85, tf. kansliråd o. byråchef i Finansdep. 89, exped.-chef där 97, president i Kammarkoll. 04—14. Biografi o. helsid.-portr. årg. XV:29.

EDVARD HARLING. Stud. 70, intr. i Tullv. 70, öfveruppsyn.-man v. tull-bevakn. i Norrköping 80, i Stockholm 94, förste kontr. 06, öfverkontroll. v. nederl. kont. i Stockh. 07, öfverkontroll. v. tullkamm. där 12—18.

WILHELM ASCHAN. Ulijn. v. Smål. hus.-reg. 75, ryttm. 93, öfv.-ljin. der 03, v. Skån. hus.-reg. 04, öfverste o. chef f. Norrl. drag.-reg. 04—14. Led. af Krigsvet.-akad.

HJALMAR SCHMIDT. Ulijn. v. Vend. art.-reg. 90, genomg. Art. o. ing.-högsk. högre kurs 95, kurs v. Tekn. högsk. kem. afd. 96, öfv.-ljin. i an. 18; styresman v. Åkers krutbruk 05—19. Ordf. i komm.-st. 05—19, led. af komm.-nmd s. å., ordf. i tax.-, val- o. pens.-nmdr. Led. af krigsvet.-akad. Inneh. Söderml. skytteföb. förtj.-med. i guld. Har i dagarne tagit afsk. fr. krigstj. samt tilltr. disponentskapet f. Månso verk o. egend.

LORENTZ (LARS) LINDQUIST. F. 64, stud. 83, med lic. 93, aman. v. Sabbatsbergs sjukh. 93—94, prakt. läk. i Göteborg sdn 94; bitr. lär. v. Barnmorskeundervisn.-anst. i Göteborg 98, tf. öfverlär. 18, i dagarne utn. t. prof. o. öfverlär. der.

GUSTAV JAEDERHOLM. F. 82, stud. 1900, fil. lic. 11, ass. i Strassburg 05—06, aman. v. Karol. instit. 07—08, fil. dr. 14, doc. v. Lunds univ. s. å. I dagarne utnämnd till professor i filosofi o. pedagogik v. Göteborgs högskola. Vetenskaplig förf. inom fysiolog., psykolog., filosof. o. pedagog. område, sersk. "Intelligensmätningar".

AUGUST CEDERBORG. Landtbr. 76—83; sdn 81 medarb. i pressen inom hvilken hans pseudonym "Håkan" åtnjuter stor popularitet. Författat ett stort antal hist. o. a. romaner. Numera bosatt i Saltsjöbaden.

GUDMAR HOGNER. Stud. 78, gla fil.-kand. 91, komm. 92, past.-adj. i Katarina 95, reg.-past. v. Västm. reg. 96, Sv. kyrk. miss. styr. omb. o. sekr. 97, kyrkoh. i Nyköping 06, kontr.-prost. 08, lasar.-pred. 11. Ordf. i folkskolestyr. 11—17, i tekn. yrkeskoll. styr. sdn 07, insp. i allm. lärov. sdn 06, led. af miss.-styr. sdn 04. V. ordf. i styr. f. Sv. prästersk. understödsvören. sdn. 11, led. af Sv. diakonanst. styr. sdn 98. Guldméd. f. be-röml. germ. 97 o. 07.

HJALMAR SCHULTZBERG. Stud. 68, tandläk.-ex. 76, studieresa i Nord-amerika 81—82; prakt. tandläk. i Göteborg 76—14; sedan sistn. år bosatt i Stockholm.

ERNST CHRISTIERNSSON. Utex. fr. Tekn. sk. i Örebro 68, anst. v. Has-seloffs bruks-a.-b. sdn 69. På sin tid ordf. i komm.-nmd. v. ordf. i komm.-st. o. kyrkost. Ornitolog.

JOHN BJÖRKMÄN. Stud. 90, aman. i Fångv.-styr. 90, dir. f. länsfång. i Visby 01, dir. f. centralfång. i Örebro sdn 12. På sin tid led. af präfn.-nmd, bevilln.-beredn. o. skolråd samt styr.-led. i Blindfören., hushållssko-lan m. m. i Visby; styr.-led. i Örebro l. skydds-fören. f. frigifna fångar.

GUSTAF LIND. Elev v. Landtbr.-akad. exper.-fält 89, underträdg.-mäst. v. Landtbr.-akad. trädgårdssdf. 91, förestånd. o. dir. der sdn 1900. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVI:38.

WALDEMAR MELIN. Utg. fr. Chalm. inst. 79, fr. Alnarvs landtbr.-inst. 84, förste lär. v. Kilanda landtbr.-skola 84—89, derefter förvalt. å Rodjens gods t. 92; sdn sistn. år förestånd f. Ultuna landtbr.-skola o. förvalt. f. Ultuna egend. Prisdöm. v. Allm. sv. landtbr.-mötena 96. 01 o. 06; ordf. i

Hel. Trefald-förs., komm.-nmd o. fattigv.-styr. 95—12; v. ordf. i samma sns komm.-st sdn 15. Ordf. i hushålln.-nmd, led. af hushålln.-sällsk. för-vain-utsk. sdn 1900.

ROBERT CHRISTENSON. Byggmäst. i Lysekil. Led. af drätselkamm.-byggn.-nmd ordf. i Parkstyr; tidigare led. af stadsfullm.

FOLKE BÖCKMAN. En vidtberest man, har herr B. vid några tillfällen lemnat oss intressanta skildringar jemte fotos från olika delar af Europa. F. u. är han vice-direktör v. Voyages mondains i Paris.

OLOF ELFMAN †. Stud. 61, prestv. 68, kyrkoh. i Lidköping 81, kontr.-prost i Källands kontr. 06. Inspekt. i Lidk. allm. lärov. 85—15, f. elem. lärov. i n. 08—19; ordf. i styr. f. Kyrkosångens vänner i Skara st.

AXEL ANDERSON †. Inneh. på sin tid affär i Sommen o. sedermera i Tranås. Skapare af den numera betydande Vattenkuranstalten i Tranås, hvares verkst. dir. han var t. 14.

GUSTAF BESKOW †. Verkst. dir. a.-b. Sjössurans-Komp. sdn 91. Kyrko-råd 90—1900, kyrkovård 1900—07, stadsfullm. 96—04, kyrkofullm. 06, rev. i drätseln.

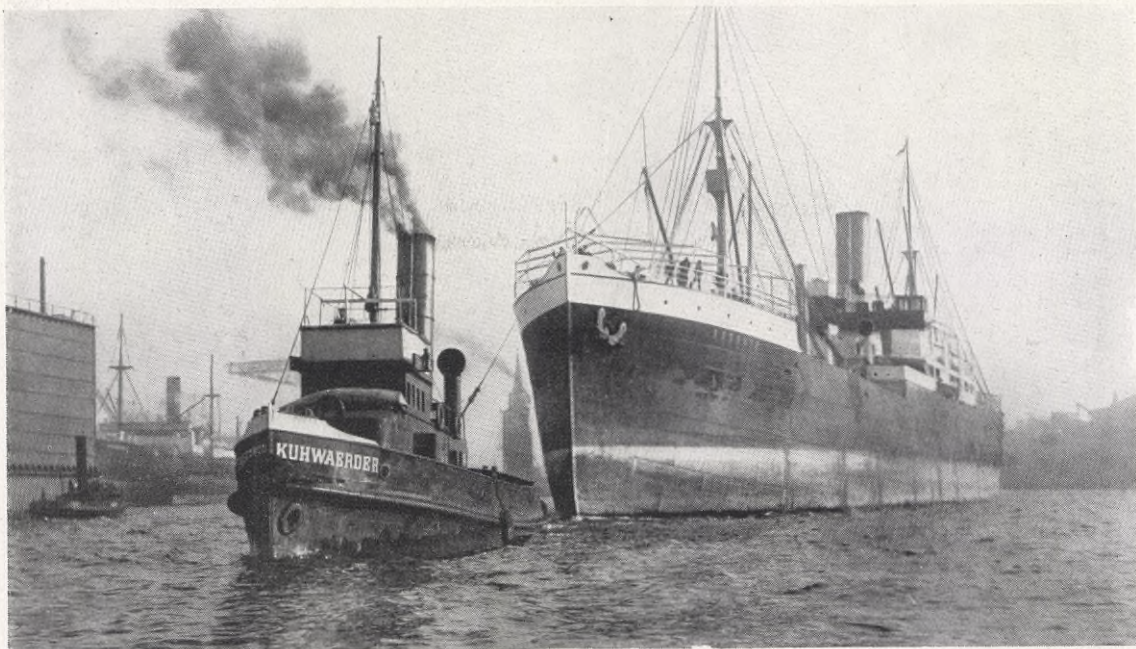
GUSTAF NORDSTRÖM †. Stud. 85, eg. egend. Litlelycke i Malmö l. Egnade sig främst åt förädl. af den sydsvenska häststammen o. åt upp-födn. af ädla hästar f. remonter åt staten. Under många år t. 12 såsom hushålln.-sällsk. omb. led. af prem.-nmd., senare sekr. i Stuteriboken i Skåne. Stift. 12 Fören. Belg. hästen i Malmö. län o. dess sekr. Stift. af Skåne. hästuppföd. hed.-pris, antagl. det största årliga ryttarpriset i landet Mångårig ordf. i komm.-nmd. Skicklig jägare o. skytt.

GUSTAF (GÖSTA) NAUCKHOFF †. Stud. 63, fil. dr. 72, ex. elev v. Tekn. inst. 73, doc. i mineral. o. geol. v. Ups. univ. 72—73; grufning i Gränges-berg 74—92, förestånd. i a.-b. Expressdynamits sprängämnesfabr. i Grän-gesberg 91—14, hvilken under hans ledn. nått en storartad utveckling. Deltog som mineralog i Spetsbergsexp. 68 o. i Grönl.-exp. 70. Tj.-gjorde senaste åren som aman. v. Vetensk.-akad. miner. afd. På sin tid komm.-man i Grängesberg, landstingsman.

HENRIC STÄHL †. Ulijn. v. Smål. hus.-reg. 89, ryttm. 06, adj. o. lär. i krigsvet. v. Ridskolan å Strömsholm 06—07, kapt. v. Gen.-staben 07, stabs-chef h. kavall.-inspekt. 07—08 o. 10—13, ryttm. v. Lifreg. hus. 08, maj. v. Gen.-staben 10, v. Skåa. drag.-reg. 13, öfv.-ljin. 14, öfverste o. ch. f. Norrl. drag.-reg. 17.

Till bild å sid 442.

I den s. k. Bullapellens gård vid Kyrkogatan i Jönköping har, vid jordschaktning för ett bygge, i marken påträffats ett stort antal människoskelett, enligt uppgift närmare 200. På samma plats har anträffats ett mynt från senare delen af 1500-talet. Det antages, att skeletten på sin tid forslats till platsen där de nu funnits, från någon kyrkogård, där nytt utrymme för begravnings-ändamål erfordrats. Fyndet har anmält för antikvitetsakademien. På fyndplatsen har i gångna tider funnits en krog, beryktad bl. a. för — sina spökerier.

STOR HAMBURGERÅNGARE UTGÅR FÖR ATT HÄMTA AF ENTENTEN BEVILJADE LIFSMEDEL TILL DET SVÄLTANDE TYSKA FOLKET.

MOT FREDEN.

Den sistförflutna veckan har i utrikespolitiskt hänseende kännetecknats af en utomordentligt stark spänning, återspeglade den ångestfyllda oro, som väckts till lif af den senaste tidens hotande oväders-tecken, den tydligt framträdande schismen mellan fredskongressens ledande män, bolschevismens triumf i Ungern och den öfver Tyskland ånyo frambrutande våldsamma sträjk- och upprorsrörelsen. Situationen synes dock efter hand hafva undergått en förändring till det bättre och åter framskymtar det till hälften slocknade hoppet om räddning från den fullständiga undergång, mot hvilken världen oemotståndligt synta drifva hän. Från Fredskongressen föreliggå för veckan inga officiella meddelanden, på hvilka man kunnat bygga dessa förhoppningar, men man tror sig — helt säkert utan att riskera ett felslut — af de samstämmiga uttalanden, som gjorts af världsprässens ledande organ, kunna utläsa en bekräftelse på, att en afgörande kraftmätning ägt rum inom fredskongressens fyrmanråd mellan Wilson och Lloyd George, som ställt sig på rättsfredens grundval, samt Clemenceau och Orlando hvilka företräd de franska och italienska imperialistiska krafven. De Wilsonska principerna synes hafva segrat. Är detta med verkliga förhållandet öfverensstämmande, och allt talar därför, då är också freden inom räckhåll och grunden lagd till ett framtida varaktigt samförstånd nationerna emellan.

Underhandlingarne mellan den till Paris utsända tyska finansdelegationen och representanterna för de allierade makternas högsta ekonomiska råd togo den 3 april sin början med ett gemensamt sammanträde, hvarvid de delegerade dock endast presenterades för hvarandra och utväxlade sina åsikter i allmänhet.

Den inre situationen i Tyskland är allt fortfarande utomordentligt kritisk och innesluter i sig möjligheter till katastrofartade händelser. Sträjk-rörelsen i Ruhr-distriktet har under de senaste dagarne gripit omkring sig med förfärande våldsamt och kolproduktionen har genom spartakisternas åtgöranden nedtvingats på ett för det tyska industriella arbetet förödande sätt.

I Ungern är sovjetregeringen febrilt verksam med raserandet af det gamla hatade samhället, hvilket för-

dom. Däremot har det icke försports att regeringen vidtagit några åtgärder med anledning af det mot ententemakterna återupptagna kriget, hvilket dock, enligt uppgift, utgjorde själva drifkraften i den revolution, som förde bolschevikledarne till maktens tinnar.

Hvad den ryska sovjetregeringen beträffar, synes den vilja söka en fredlig anknytning till det fiendliga utlandet genom att erbjuda ett norskt-amerikanskt konsortium en jättekoncession för exploatering af Nordrysslands väldiga naturrikedomar. Skulle det ifrågasvarande konsortiet icke våga sig på affären, hvilken rör sig om svindlande belopp eller 100 tals milliarder kommer koncessionen att utbudas på den internationella finansmarknaden.

Forts. fr. sid. 436.

träffade motorskador blef färden rik på missöden, hvilka i ett fall togo en katastrofartad utgång. Ett af aeroplanen störtade nämligen i närheten af Warnemünde ned i en kanal, hvarvid besättningen, tre man stark, omkom. Af de båda återstående aeroplanen tvangs det ena af maskinskada att den 30 mars på e. m. gå ner vid Hafängen i närheten af Hvitemölle fiskläge i Simris-hamnstrakten. Några timmar senare tvingades den andra maskinen af det inträdande mörkret att landa vid Snogeröd. Landningen försiggick lyckligt, men på grund af det osiktbara vädet kunde färden till Kristianstad företagas först den 2 april.

De af svenska staten inköpta flygmaskinerna äro fullständigt nya och af samma biplantyp som de af tyskarne vid bombardemangflygningarne öfver England använda. De mäta 26 meter mellan vingspetsarne samt äro försedda med två motorer om hvardera 260 hästkrafter. Aeroplanen hafva utgått från A. E. G:s verkstäder i Berlin.

*

Malmö brandkår firade den 1 april tjugufemårsminnet af sin inflyttning i stadens nuvarande brandstation med en anslående fästlighet, hvilken inleddes med kårens paradering på brandstationens gård, hvarvid brandchefen, friherre Nils Djurklou på uppdrag af Brand- och lifförsäkringsaktiebolaget Skåne öfverlämnade bolagets medalj, dels i guld, dels i silver till sex af brandkårens äldre medlemmar. Medaljer i guld hade likaledes af bolaget tilldelats brandchefen frih. Djurklou och förre brandlöjtnanten August Hallström.

Efter musik af brandkårens musikkår ägde ny medaljutdelning rum. Det var nu brandstyrelsens ordförande byggmästare Nils Dahlqvist, som i närvaro af styrelsens öfriga medlemmar öfverlämnade medaljer, som af sällskapet Pro Patria tillerkänts de sex af brandkårens medlemmar som varit längst i tjänst. De sålunda utmärkte voro: brandlöjtnant N. Ohlsson, som erhöll stora gulmedaljen, maskinisten Nils Lagergren och brandsergeanten P. Sundell, hvilka fingo mottaga gulmedaljen, samt brandkorparerna A. Tidholm, U. Boklund och O. Sandqvist som belönades med sällskapets silvermedalj.

EN ENGELSK GARDESDIVISION MOTTAGER UNDER TRIUMFMARSCH GENOM LONDON UTTRYCK AF BEFOLKNINGENS ENTUSIASM OCH TACKSAMHET. Konungaparet och den kungliga familjen åsåg den utomordentligt praktfulla och gripande demonstrationen för de första engelska trupper som ingrepp i kriget 1914. I bakgrunden synes Buckingham Palace och Victoria-monumentet. — Efter fotografi.

Efter fotografi.

Utsikt: Kom. A.-B. Högst Nyttresvarre, Sthlm.—16.

TYSKA STRIDSKRAFTER FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSERNA I ORIENTEN ÅTERKOMMA TILL HEMLANDET. Ankomsten till Hamburg.

INNEHÅLL Kompositören Ture Rangström (biogr. och helsidesportr.). — Stockholms stadsfullmäktige — Märkligt St Göransfynd — Bilden till dagskrönikan. — Mot freden. — Veckans porträttgalleri. — "Kujonen" Berättelse af Fredrik Persson.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller o villkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.